

وضعیت معتادین مواد مخدر در افغانستان و جهان :

اعتیاد یک مشکل عمده و جهان شمول بوده، قرار راپور جهانی سال ۲۰۱۱ در حدود ۱۴۹ - ۲۷۲ میلیون استعمال کنندگان مواد مخدر بین سنین ۱۵ الی ۶۴ سال در سطح جهان وجود دارد این به معنی آن است که اگر جمعیت کنونی جهان را هفت بیلیون نفرا برآورد نمایم ، از هر ۳۱ نفر یک نفر آن معتاد میباشد. از این جمله ۱۱ - ۲۱ میلیون آنها استفاده کنندگان زرقی مواد مخدر میباشند. کشورهای منطقه (چین، پاکستان، ایران، تاجکستان، ترکمنستان،

ازبکستان و قزاقستان) نیز دارای سطوح بلند استعمال کننده گان مواد مخدر میباشند.

قرار راپور سال ۱۳۹۰ اداره مرکزی احصائیه نفوس افغانستان ۲۶,۵ میلیون تخمین شده است و بر اساس سروری سال ۲۰۰۹ دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرایم ملل متحد (UNODC) تعداد استعمال کننده منظم مواد مخدر در سطح کشور در حدود ۹۴۰۰۰۰ بوده که از جمله به اساس این سروری ۲۳۰۰۰۰۰ استفاده کننده تریاک، ۱۲۰۰۰۰۰ استفاده کننده هیروئین، ۱۸۰۰۰ الی ۲۳۰۰۰ استعمال کننده زرقی میباشند.

نظر به سروری پوهنتون جان هاپکن در سال ۲۰۱۰ شیوع HIV در معتادین زرقی در کشور در حدود ۷,۲ فیصد بوده و در حدود ۴۰ فیصد آنها مصاب به هیپاتیت نوع C و B میباشند.

سه دهه جنگ در افغانستان نه تنها باعث از بین رفتن زیربنای اقتصادی، افزایش سطح بیکاری، مشکلات روانی و مهاجرت گسترده افغانها بخصوص به کشورهای پاکستان و ایران گردیده بلکه بخش های صحی و اجتماعی کشور را نیز تحت تاثیر قرار داده و همچنان استعمال مواد مخدر بمنظور تداوی به علت پائین بودن سطح سواد و آگاهی مردم توصیه نسخه غیر علمی توسط معالجین صحی که این همه منحصیث عوامل ازدیاد در تعداد استفاده کنندگان مواد مخدر به شمار میرود.

استعمال مواد مخدر نه تنها باعث متضرر ساختن اوضاع اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و صحی در سطح کشور گردیده بلکه باعث مشکلات امنیتی، تخلفات اجتماعی و قانونی مانند دزدی، فحشا و حتی قتل میگردد. علاوه باید نگاشت که استعمال مواد مخدر باعث ایجاد امراض مختلف دیگر مثل توبرکلوز، امراض روانی و عصبی، خودکشی ها، امراض ویروسی مثل هیپاتیت های انواع B و C، ایدز، امراض انتقالی طرق جنسی (STD) و سایر امراض ساری در نزد استعمال کننده گان مواد مخدر نیز گردیده میتواند.

بعد از موافقتنامه بن در سال 1381 و تشکیل دولت اسلامی افغانستان، قانون اساسی و استراتیژی انکشاف ملی بخاطر رسیدن به اهداف دولت ایجاد گردید و به اساس آن قانون مبارزه علیه مواد مخدر و استراتیژی ملی کنترول مواد مخدر به

تصویب رسید که بخش کاهش تقاضا به مواد مخدر یکی از اولویت های این استراتژی را تشکیل میدهد و درمطابقت به آن ریاست کاهش تقاضا به مواد مخدر رهنمودهای ملی وقایه، تداوی و استراتژی کاهش اضرار مواد مخدر را ترتیب نمود. همچنان بنابر مشکلات روانی و عصبی نزد معتادین وزارت صحت عامه در سال ۱۳۸۹ استراتژی ملی صحت روانی را تصویب نمود که در این استراتژی به مشکلات مربوط به مواد مخدر نیز اشاره گردیده و موضوع اعتیاد جز ستندرد های تریننگ صحت روانی برای دوکتوران ، نرس ها، قابله ها، مشاورین روانی اجتماعی و کارکنان صحت جامعه در هر دو بخش (عرضه خدمات صحتی اساسی BPHS و خدمات صحتی اساسی شفاخانه EPHS) گردیده که این بخش ضرورت به کار بیشتر دارد.

تا اواسط سال ۲۰۰۲ اکثریت افغانها آگاهی ومعلومات محدود درباره خطرات واضرارمربوط به استفاده از مواد مخدر و وابستگی به آن را داشتند . در اوایل (قبل از سال ۱۹۸۷) تداوی اعتیاد در وارد عقلی و عصبی شفاخانه علی آباد صورت میگرفت و نخستین مرکز تداوی معتادین با ظرفیت ۲۰ بستر در سال ۱۹۸۷ چوکات وزارت صحت عامه مربوط ریاست عمومی صحت روانی وقت در شهر کابل آغاز به فعالیت نمود

که علاوه از خدمات سم زدایی، مداخلات روانی اجتماعی و خدمات توکسیکولوژی در آن شامل بود. تعمیر این مرکز طی جنگ های دهه ۱۹۹۰ در کابل تخریب گردید و این مرکزیت به شفاخانه صحت روانی کابل مدغم گردید. این مرکز توسط سازمان صحتی جهان WHO و دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرایم ملل متحد حمایت میگردد بعداً برنامه های تداوی دیگر در خانه ، جامعه، کمپاین های آگاهی دهی و برنامه های وقایوی مساجد در شهر های کابل جلال آباد ، فیض آباد ، گردیز ، کندهار و هرات آغاز گردید. در اوایل تمام این مراکز به مشکلات مانند کمبود منابع مواجه بودند که بعداً موسسات غیر دولتی تشویق گردیدند تا این خدمات را به شکل هماهنگ به پیش ببرند. که این خدمات شامل آموزش های فنی و ارتقا مهارت های حرفوی و خدمات دیگر بودند و در شهر های کابل ، لوگر و جلال آباد عرضه میگردد.

ازسال ۲۰۰۵ الی ۲۰۰۹ خدمات آگاهی دهی وقایه وی، معالجوی وكاهش اضرار طی مراحل متعدد مثل دخیل ساختن پیام های اضرار مواد مخدر درنصاب تعلمی معارف صورت گرفته و نیز بعضی رساله های علمی و تحقیقی مثل مخدرات از دیدگاه اسلام و کتاب مهارت های زندگی در زمینه به چاپ رسید.

برنامه های تداوی معتادین در کشور ابتدا بشکل برنامه آگاهی دهی از طریق مساجد در ۱۴ ولایت با همکاری مالی اداره بین المللی امورات تنفیذ قانون مواد مخدر وزارت خارجه ایالات متحده امریکا از طریق دفتر کولمبوپلان در یک تعداد نقاط محدود کشور تطبیق میگردد.

قرارتخمین سازمان صحتی جهان از مجموع استفاده کننده گان مواد مخدر ۲۰ فیصد آنها به تداوی داخل بستر نیاز دارند که ظرفیت فعلی تداوی معتادین صرف سالانه در حدود ۱۰۰۰۰۰ نفر (۲,۸۶ فیصد) درنزد استفاده کنندگان تریاک و هیروین از مجموع ۳۵۰۰۰۰۰ در سطح کشور میباشد. بنا بر این با در نظر داشت این فیصدی ناچیز تداوی اعتیاد در کشور و درک این معضله به حیث یک چالش ملی توسط دولت افغانستان باید نگاشت که موضوع مبارزه علیه مواد مخدر به خصوص کاهش تقاضا به مواد مخدر یک مشکل دوامدار و یک موضوع بسیار مهم، جدی، خطرناک و در عین حال مملو از چالش های زیاد بوده و ضرورت به اقدامات همگانی، جدی و دقیق تر دارد تا این پدیده شوم در خود افغانستان محو گردیده و از شیوه بیشتر آن به منطقه و جهان جلوگیری به عمل آید.

شواهد در افغانستان نشان میدهد که تعداد کثیر از استفاده کننده گان مواد مخدر به علت مهاجرت ها به کشورهای منطقه به مواد مخدر وابستگی پیدا کرده اند که بدون شک این امر نیاز به همکاری های جدی تر را در سطح منطقه و جهان نشان میدهد و هیچ کشور نمی تواند مشکل اعتیاد را به تنهایی کنترل نماید لهذا در این حصه ضرورت به همکاری های منطوقی و بین المللی احساس میگردد.